

మరో పాట

నాగరాజు నడిచినడిచి అలిసిపోయాడు. ఇప్పటివరకు నడిచింది ఒక ఎత్తు, ఇప్పుడు రోడ్డు దాటడం మరో ఎత్తు. రోడ్డు రాక్షసంగా ఉంది. నిర్ణయ కట్టలు తెగినట్టు ప్రవహిస్తోంది. పంజగుట్టలో రోడ్డు దాటడం ఎంత కష్టమో తెలుస్తూనే ఉంది. మరో అరగంటలో జుబ్లీహిల్స్ లో ఉండాలి.

'లలల లలలా'... తను కట్టిన ట్యూబ్ నకు తనే పాట వినిపించాలి. పాట కట్టడం కంటే పాడి వినిపించడం కష్టం. చెవుల్లో సీసం వేసుకున్నట్టుండే ఆ చెక్క మొహం నిర్మాతకు పాట వినిపించాలి. వాడి దగ్గర ఒకటే వాసన. డబ్బు వాసన. మెదడు చీల్చుకు తింటున్న వాసన. టైంకి వెళ్ళకపోతే హార్మోనియం పెట్టే తగిలించుకుని మరో కవి రెడీ అవుతాడు. ఇన్ సెక్యూరిటీ. నిర్మాత నుంచి లైటు బోయ్ వరకు దర్శకుడి దగ్గర నుంచి పాటలు రాసే చిన్న టెక్నిషియన్ వరకు అంతా ఇన్ సెక్యూరిటీ. గ్లోబలైజేషన్. పోటీ... మంచిదే. ఎవరికీ పీరాలు ఏర్పడవ్వ. పరుగెత్తిన వాడికి పరుగెత్తినంత. వ్యక్తి ఆరాధన పోవాలి. వస్తువు క్వాలిటీకే ప్రాధాన్యముండాలి. అంతా బాగానే ఉంది. ఈ పోటీవల్ల డబ్బు న్నవాడికి నాణ్యమైన వస్తువు దొరుకుతుంది. సిగ్నల్ ఉన్నవాడికి పని దొరుకుతుంది. సిగ్నల్ లేనివాడు ఏమైపోవాలి. ఈ దేశంలో చెట్టూ పుట్టను నమ్ముకున్నవాళ్ళు ఎందులో దూకి చావాలి?

రోడ్డుకు అడ్డంగా ఒక అడుగు కూడా ముందుకు వేయలేకపోతున్నాడు.

ఒక అడుగు వేద్దామంటే సైకిల్ వాడు దూసుకొచ్చాడు. పోనీలే, పాపం సైకిల్

వాడు, పెట్రోలు కొనలేనివాడు, పెద్దమాటలు చెప్పలేనివాడు, అయినా ఇంత పొగరా?

కానీ ఆమాత్రం దమ్ము లేకపోతే కాళ్ళని పిండివేసుకుని సైకిల్ ఎలా తొక్కగలడు? ఈ ట్రాఫిక్ లో ఎలా ముందు కెళ్ళగలడు? ఇక్కడ అమాయకపు చీమకై నా అర్థగజం తూణీరం ఉండాల్సిందే. ఇక్కడ పాలబుగ్గల పసివాడికైనా పదునైన గొంతు ఉండాల్సిందే.

'లలల లలలా' పాడి వినిపించాల్సిన పాట కడుపులో తెములుతోంది.

ఇప్పుడు సినిమా కవులకు ఎంత కష్టమొచ్చింది. పాట రాయడమేగాక వేళ్ళతో టేబుల్ మీద దరువేస్తూ పాడి వినిపించాలి. ఆనాడు ఆత్రేయ రాసి ప్రేక్షకులను, రాయకుండా నిర్మాతలను ఏడిపించేవాడట. ఇప్పుడు రాసినా రాయకపోయినా ఏడుపు తప్పేటట్టులేదు. సాతి క రూపాయలకు కూడా పాటరాయాల్సిన పాడుకాలం వచ్చేట్టుంది. 'గుడిగంటలు మోగినవేళ మది తొందర పెడుతోంది' దూరంగా ఎక్కడినుంచో ఒక సూపర్ హిట్ పాట. ఒక్కపాట హిట్ అయితే చాలు సెటిల్ అయిపోవచ్చు అనుకున్నాడు గతంలో. ఇప్పుడా పరిస్థితి లేదు. తామరతంపరగా కవులు. తుమ్మెద మం

దల్లా పాటలు. పోటీపోటీ... పోటాపోటీ. రోడ్డుకు అడ్డంగా మరో అడుగు వేశాడు. అంతే... స్కూటరు వాడు తన స్థలం ఎవడో ఆక్రమించేసినట్టు ఉక్రోషంగా చూస్తూ స్పీడు పెంచుకుని దూసుకెళ్ళాడు. అమెరికాలో రోడ్డుమీద నడిచి వెళ్ళేవాడికి ఎంతో ప్రయారిటీ ఇస్తారట. మనకి అమెరికన్ డాలర్లు కావాలి కానీ వాళ్ళలో ఉండే ఆ కొన్ని మంచులక్షణాలు అవసరంలేదు.

నాగరాజుకు ఆ రోడ్డు దాటగలనన్న నమ్మకం సడలిపోతున్నది. ఒక అడుగు ముందుకేస్తే రెండడుగులు వెనక్కి వేయాల్సిన పరిస్థితి. కార్లు, టూవీలర్లు, బస్సులు, లారీలు, ఆటోలు, సైకిళ్ళు, తోపుడుబళ్ళు. ఒకదానికి ఒరుసుకుంటూ ఒకటి. ఒకదానిని బెదిరిస్తూ మరొకటి. నిర్దాక్షిణ్య నగరంలో రోడ్డు ఒక రణభూమి. రోజూ అనేకచోట్ల రక్తతర్పణం. రోడ్డు మీద ఎర్రటి రక్తం చూసినప్పుడు ప్రతి ఒక్కడూ వేదాంతి అయిపోతాడు. కానీ బండి స్టార్ట్ చేసిన మరుక్షణం మరమనిషి అయిపోతాడు.

ఇప్పుడిప్పుడే ముదురుతున్న ఎండాకాలం. దాహంతో నాలుక పిడచగట్టిపోతోంది. పడవలాంటి కారు. ఏ ఎన్నారైదో అయి ఉంటుంది. అమెరికన్ దర్జా కన్నీ స్తున్నది. దానిపక్కనే డొక్యు ప్రభుత్వ వాహనం అంబాసిడర్. అందులో ఒక ఐఎఎస్ ఆఫీసరు. ఇదో కలోనియల్ హాం గోవర్, బ్రిటీషువాడి గత వైభవ చిహ్నం. లైసెన్స్ రాజ్ పోయాక దిప్టిబొమ్మల్లా వీళ్ళు. జన్మజన్మలకూ ఐఎఎస్సే అవ్వాలనుకునేవాళ్ళుగా- ఇప్పుడే

బి. శాంతారామ్

మైందిరా? ఈ చెరుకులో తీపిలేదు. ఈ చెరువులో నీళ్ళు లేవు. అంతేనా?

రోడ్డుమీద పుచ్చకాయల్లా దొర్లుకుంటూ పోతున్న జనం. ఎలాగైతేనేం రోడ్డు మధ్యలోకి వచ్చాడు. ఒకడు బైకును గాలిలో నడుపుకుంటూ వస్తున్నాడు. అంత స్పీడెందుకురా... ఆ సిగ్నల్ దగ్గర ఎటూ ఆగి చస్తావుగా. సందేహంలేదు... వీడు త్వరలో అమెరికా వెళ్తున్నాడు. అప్పుడే వీడి కళ్ళల్లో డాలర్ల శుక్లాలు మొలుచుకొస్తున్నాయి. అమెరికన్ డాలర్లు... తెలుగు వధువు... లక్షల కట్నం...

'లలల లలలా' ట్యూబ్ లోకి అక్షరాలు రావట్లేదు. అన్నీ వాహనాలే. డీజిల్, కిరసనాయిల్ పొగలు, దుర్బరమైన హారన్లు. కారుల్లోని టేపు రికార్డర్లలో నుంచి మానసిక వికారాలను రెచ్చగొట్టే పాటలు, చెరచబడిన సంగీతం. తండ్రి ఇంజనీరింగ్ చదివిస్తానంటే ససేమిరా అన్నా వెండుకురా నాగరాజూ అని తనను తాను తిట్టుకోవాలనిపించింది. కానీ అహం అడ్డు వచ్చింది. ఈ గ్లోబల్ విలేజిలో బతకడాన్ని ఒక సవాలుగా తీసుకోవాల

నించించింది. ఇది సంధికాలం. దీనిని అర్థం చేసుకోడానికి ఒక్క నిముషం కూడా వేస్ట్ చేసుకోకూడదు. ఆలోచిస్తూ కూచుంటే ఆ నిముషంపాటు వెనుకబడిపోయినట్టే. దూకడమే. ఈదడమే. ఇన్ సెక్యూరిటీ... ఇన్ సెక్యూరిటీ అది ఉంటే నేగానీ నీళ్ళలో కాళ్ళు వేగంగా కొట్టుకోవు.

జనం... జనం చీమలబారుల్లా ఎనుగుల మందల్లా కోళ్ళపారాల్లా చేపల చెరువుల్లా. ఈ జన్మలో రోడ్డు దాటలేననిపించింది నాగరాజుకి.

ఇంతలో ఒక జెండా కారులో ఒక ఫెమిలియర్ ఫేసు. రోజూ సాయంత్రం రంగస్థలం ఎక్కే ఫేసు. ఉపన్యాసాలివ్వడం, ఎడాపెడా పొగడేయడం ఒక ఎమర్జింగ్ ప్రొఫెషన్. అందుకే వీడి శిష్యుల్లాంటి వాళ్ళు చాలామంది తయారవుతున్నారు. ఇక్కడ కూడా పోటీయే. చెత్తలోనూ పోటీ ఉండాల్సిందే. పాత చెత్త కంటే కొత్త చెత్త నయంకదా ఎప్పుడైనా. 'లలల లలలా' మిడిల్ క్లాస్ తల్లిదండ్రుల షష్టిపూర్తి నాడు. హీరో అతని చెల్లి, తమ్ముడు వాళ్ళని కీర్తిస్తూ పాటపాడతారంట. అది తను రాయాలి. తల్లిదండ్రులను ఎవడైనా కీర్తిస్తున్నాడా? అసలు కీర్తించాల్సిన పని ఉందా? నిజజీవితంలో జరగనిది చూపిస్తేనే ఈ జనాలకి ఆరోగ్యం, నిర్మాతలకి సౌభాగ్యం.

అయినా సినిమా ఫీల్డులో బతకాలనుకుంటున్న తనకు ఇంత వినయరాహిత్యం ఉండకూడదు. ఈ ఫీల్డులో కొందరికే వెన్నెముకలు ధ్వజస్థంభాల్లా ఉంటాయి.

మిగతావారికి అసలు వెన్నెముకలే ఉండకూడదు. హమ్మయ్య దాటవలసిన రోడ్డు ఇంకా పాతిక... పాతిక శాతం మాత్రమే ఉంది. ఇంతలో తన చెయ్యిని ఎవరో పట్టుకున్నారు. రోడ్డు దాటేటప్పుడు ఇటువంటివి మామూలే. ఒకరి కొకరు సపోర్టు. అతనిది నడివయసు. గ్యారంటీగా ఎస్టీవో అయి ఉంటాడు. ఇక మీదట కొత్తగా గవర్నమెంటు ఉద్యోగాలు ఉండవు కాబట్టి వాళ్ళ వంశవృక్షంలో ఇతనే ఆఖరి గవర్నమెంటు ఉద్యోగి అవుతాడు. అంటే ఇతను చరిత్ర పురుషుడే. వాళ్ళ కుటుంబానికి సంబంధించినంత వరకు చరిత్రలో మిగిలిపోతాడు. ఇంతలో ఒక నుందరాంగి కారును వేగంగా నడుపుకుంటూ వస్తోంది. వీళ్ళిద్దరినీ రోడ్డు దాటనివ్వకూడదన్నట్టు మరింత వేగం పెంచింది. పైగా మొబైల్ ఫోనులో మాటలు. అవతలివాడు ప్రియుడే అయి ఉంటాడు. లేకపోతే ఆ ఫోన్ ను చెవికి అంతగా హత్తుకుంటుందా? ఆ కారు ఇంకో నాలుగడుగుల దూరంలో ఉంది. ఇంతలో పక్కగా ఆటో అడ్డం వచ్చింది. అయిపోయింది, అంతా అయిపోయింది. తను, ఆ ఎస్టీవో నడిరోడ్డుమీద చచ్చి పేపరుకు ఎక్కాల్సిందే.

** ** *

యాక్సిడెంట్ జరిగిపోయింది. ఆత్మ మలినమైన వస్త్రాన్ని వదిలి కొత్త వస్త్రం ధరించడమే పునర్జన్మ అంటుంది. నాగరాజు, ఆ ఎస్టివో రక్తసిక్తమైన తమ దేహాలను వదిలి, అలాగే చేతులు పట్టుకుని పైకి వెళ్ళిపోతున్నారు. పైనుంచి చూస్తే హైదరాబాద్ మహానగరం చాలా బాగుంది. రోడ్డు దాటాలంటే కష్టంకానీ పైనుంచి చూడడానికేముంది. ఇప్పుడసలు ఏ బాదరబంది లేదు. అయినా ఈ ఎస్టివో వ్యవహారమేమిటి? ఈనాటి ఈ బంధం ఏనాటిది? అసలు పరిచయమే లేదు. ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడుకోలేదు. రోడ్డు దాటుతూ చెయ్యి పట్టుకున్న వాడు చచ్చిన తర్వాత కూడా ఇలా అతుక్కుపోయాడేమిటి?

ఇద్దరూ మరొకరికి పైకి వెళ్ళారు. ఒక హెలికాప్టర్ వాళ్ళని దూసుకుని వరంగల్ వైపు వెళ్ళసాగింది. అది ఎవరిదో ఇద్దరికీ వెంటనే అర్థమైంది. వర్కే కల్చర్ ఉండాలంటుంది. చేయడానికి వర్కే లేదు. కాపాడుకోడానికి కల్చరే లేదు. పైగా పనిచేసే ప్రభుత్వమంటుంది. బాబూ మీరు పనిచేయకపోతే నష్టం ఏమీలేదు. పనిచేసే ప్రభుత్వం కాదు పనిచూపే ప్రభుత్వం కావాలి. అప్పటివరకూ ఏమీ మాట్లాడని ఎస్టివో నోరు విప్పాడు. ప్రభుత్వాన్ని తిట్టిపోశాడు. కొత్త రిక్రూట్మెంట్ లేకపోతే యూత్ ఏమైపోవాలని ప్రశ్నించాడు. జనమంతా గవర్నమెంట్ ఉద్యోగాలతోనే బతుకుతున్నారా? ఒకే ముసలోడా ఎంత తుప్పుపట్టిపోయావురా? కిందికి చూడు. ఆ సైకిల్ మీద వెళ్తున్న ఆ సెక్యూరిటీ గార్డుని చూడు. నెల అంతా నిలువుగాళ్ళ మీద నిలబడితే తొమ్మిదివందల జీతం. కడుపునిండా తిండి తినకపోయినా బూట్లు నిగనిగలాడుతుండాలి. యూనిఫాం నలగకూడదు. ఇంటివద్ద ఆ మాయకపు భార్య, వచ్చే ఏడాది పుట్టబోయే కూతురు లేదా కొడుకు. సెక్యూరిటీ గార్డు పశ్చిమగాలులు మోసు కొస్తున్న ఇన్ సెక్యూరిటీ వ్యవస్థకు గార్డు. ఇన్ సెక్యూరిటీ గార్డు.

ఆ పాప మొహంలో వెయ్యేళ్ళు తపస్సు చేసి వచ్చినంత ప్రశాంతత. కల్లోల సముద్రంలో అలలకు అనుగుణంగా కదులుతున్న ఒక కాగడా పువ్వు. సంధియుగం తనలాంటి వాళ్ళకి కానీ ఈ పిల్లలకు కాదు.

క్రితం వరకు హైదరాబాద్ లో పబ్లిక్ సెక్టర్ ఉద్యోగులు కడుపులో చల్ల కడలకుండా ఎంత హాయిగా బతికారు? డిస్ ప్లేన్ జనమంతా ఇప్పుడెక్కడ? ఇక్కడకూడా సిగ్నల్- అన్ సిగ్నల్ డివైడ్. సిగ్నల్ ఉన్న వాడు ఒకటి రెండుచోట్ల చిన్నచిన్న ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు. ముక్కలు, ముక్కలు, ఉద్యోగాలు ముక్కలు, జీవితాలు ముక్కలు, మాటలు ముక్కలు ముక్కలు. ప్రపంచమంతటా ఇలాగే ఉందని ఒక సమర్థన. ఆమెరికా సంగతి సరేసరి. స్థిరమైన ఉద్యోగాలకు పెట్టింది పేరైన జపాన్ లో కూడా అదే ధోరణి.

ఎస్టివో తన అనుభవాలు చెప్పుకొస్తున్నాడు. భూమి మీది నుంచి వాసన. చెత్త కాలుతున్న వాసన. ముందుముందు సామాన్యుడి బతుకు ఎంత దుర్భరమో చెప్పు కొస్తున్నాడు. తామిద్దరం అంతకు ముందే చచ్చిపోయిన విషయం మర్చిపోయినట్లున్నాడు. నిలకడ గల ఉద్యోగం వెదుక్కోమని ఒకటే నన. ఏది నికరం? ఏది సకలం? ఇతనితో మాట్లాడుతుంటే అంతా వికలం. చచ్చిన తర్వాత కూడా ఇంత ఇన్ సెక్యూరిటీ యా? ఆ తరంతో

తిరిగితే అంతే. ఆత్మవిశ్వాసం అడుగంటిపోతుంది. ఎస్టివో చెయ్యి వదిలిపెట్టాడు.

**** ** ***
పెద్ద శబ్దం. సుందరాంగి కారుకి నడన్ బ్రేకు వేసింది. ఎస్టివో ఒకపక్కకి, తను ఒక పక్కకి పడిపోయారు. ఇద్దరూ బతికే ఉన్నారు. చచ్చి బతికారు. చనిపోలేదన్న ఫీలింగ్ చాలా బాగుంది. నాగరాజు సూళ్ళు పిల్లలున్న ఆటో పక్కకి పడిపోయాడు. దాహం, విపరీతమైన దాహం ఆటోలో ఏడెనిమిదేళ్ళ వయసున్న పిల్లలు. అందులో ఒకమ్మాయి తన వాటర్ బాటిల్ తీసి నాగరాజుకి ఇచ్చింది. గటగటా నీళ్ళు తాగేసిన నాగరాజుకి ప్రాణం లేచివచ్చింది. చుట్టూ వాహనాల రోద. అయినా ఆ పాప మొహంలో వెయ్యేళ్ళు తపస్సు చేసి వచ్చినంత ప్రశాంతత. కల్లోల సముద్రంలో అలలకు అనుగుణంగా కదులుతున్న ఒక కాగడా పువ్వు. సంధియుగం తనలాంటి వాళ్ళకి కానీ ఈ పిల్లలకు కాదు. వీళ్ళు కల్లోల సముద్రంలో పడవల ఆట ఆడుతున్న వాళ్ళు. జనగణమణ గీతానికి ఆ అమ్మాయి పాడుతున్న పేరడీ విని నాగరాజు నవ్వు ఆగడంలేదు. అతనికి ఇప్పుడు లోకమంతా కొత్తగా ఉంది. మనుషుల సొదలు, వాహనాల రోదలు అతన్నిప్పుడు డిస్టర్బ్ చేయడంలేదు. 'లలల లలలా' ట్యూన్ మళ్ళీ మనసులో మెదిలింది. అదే ట్యూన్ లో అతను మరో పాట పాడుకున్నాడు. అది పూర్తిగా అతనికోసమే.

భార్యని ఒప్పించి మరో అమ్మాయిని పెళ్ళిచేసుకోవచ్చా?

నీరజ, మద్రాస్ సార్ నా వయసు 25. నేను ఒక కార్పొరేషన్ లో పనిచేస్తున్నాను. సంవత్సరం క్రితం నాభర్త యాక్సిడెంట్ లో చనిపోయాడు. అంటే పెళ్ళయిన ఆరేళ్లకే చనిపోయాడు. ఈమధ్య నాకు ఒకవ్యక్తితో పరిచయం అయింది. చాలా మంచివాడు. నేనంటే ఎంతో ప్రేమ. ఒకరోజు తన పుట్టినరోజున హోటల్ కి ఆహ్వానించి డిన్నర్ ఇచ్చాడు. ఆ రోజు నన్ను ఇంటిదగ్గర దించుతూ 'ఇలవ్ యూ!' అని చెప్పాడు. నాకు పెళ్ళయిందనీ- నా భర్త చనిపోయాడనీ అతనికి తెలియదు. ఇక ఆ విషయం దావటం మంచిదికాదని అతనికి నా జీవితం గురించి చెప్పాను. అతను తేలిగ్గా నవ్వేసి- 'నాకూ పెళ్ళయింది కానీ పిల్లలు లేరు. నా భార్యకి పిల్లలు పుట్టే అవకాశంలేదని చెప్పాడు. అందుకే నిన్ను నా రెండో భార్యగా చేసుకోవాలనుకుంటున్నాను' అన్నాడు. ఆరేళ్ల స్నేహంలో ఎప్పుడూ అతను తనకి పెళ్ళయిందని చెప్పలేదు. మోసపోయిన ఫీలింగ్ కలుగుతోంది. ఇప్పుడు నేనేం చేయాలి? అతన్ని నేను పెళ్ళి చేసుకోవచ్చా? తన భార్యని నాతో పెళ్ళికి ఒప్పిస్తానని అంటున్నాడు. ఏం చేయాలో చలంలేదు. ఈ పెళ్ళివల్ల చట్టపరమైన సమస్యలొస్తాయా? అసలు మా పెళ్ళి చెల్లుతుందా?

చల్లా సుబ్రహ్మణ్యం

చేర్చినట్లే పోయింటే

* మీ పెళ్ళి చెల్లదు. అతను తన భార్యకి విడాకులిచ్చి- నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటే తప్ప- మీ బంధం లీగల్ కాదు. ఈ పరిస్థితిలో మీరతన్ని చేసుకుంటే మీ సుఖం- శాంతి అన్నీ అతని మొదటి భార్య మూడిమీద ఆధారపడి ఉంటాయి. ఆమె తల్చుకుంటే మిమ్మల్ని కోర్టుకి లాగి- మీ పెళ్ళి రద్దు అయ్యేలా చేయగలదు. ఇప్పుడు ఒప్పుకున్నా బాండ్ పేపర్ మీద తనకి అభ్యంతరం లేదని రాసి ఇచ్చినా- ఎప్పుడైనా ఆమె రివర్స్ యే ప్రమాదం ఉంది గనుక- ఈ పెళ్ళి మీకు ఎలాంటి సెక్యూరిటీనీ ఇవ్వలేదు. లీగల్ గా ఆమెకే అతని మీద అన్ని హక్కులూ ఉంటాయి. మీ మొదటి వివాహం విధి చేతిలో ఒడిపోయింది. రెండో పెళ్ళిని మీ చేతేతులా ఫెయిల్ చేసుకోకండి. అతన్ని పెళ్ళి చేసుకోవటం ఏమాత్రం శ్రేయ స్కరం కాదు. తొందరపడి నిర్ణయాలు తీసుకోకండి! ఆల్ ద బెస్ట్!

వతిదేవుడికి 'ప్రత్యక్షపూజ'!

అప్పుడే ఊరు నుండి తిరిగొచ్చిన భర్త, తన ఫోటోకు పూజ చేస్తున్న భార్యతో అందిలా.

భర్త: ఎంటే రెండు రోజుల పాటు ఊరెళ్ళితే నా ఫోటోకు దండేసావేంటి?

భార్య: పతియే ప్రత్యక్ష దైవం కదా! రెండు రోజుల నుండి మీరెమో ఊళ్ళో లేరు. అందుకే మీ ఫోటోకు పూజ చేస్తున్నాను.

శతవల్స విద్యార్థుల భాగ్యం దుర్మితం
బాలాబిల్లియం గా ఉండండి... శూరవస్త్ర క్రమాల
క్షుణ్ణి కనిపెట్టగలేక సాధనం పడైనా కనిపెట్టి
శుభ్రయోగ్యుడవ్వండి

JAFANURAJA